

Polskie Biuro Eurydice
Fundacja RSE
ul. Mokotowska 43
Warszawa

Systemy gromadzenia indywidualnych danych o uczniach w wybranych krajach UE

Opracowanie

Anna Smoczyńska
Magdalena Górowska-Fells
Beata Płatos

Grudzień 2010

WPROWADZENIE

Niniejszy raport został opracowany w Polskim Biurze Eurydice, działającym w Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, na potrzeby Ministerstwa Edukacji Narodowej.

W roku 2010 opracowano w MEN projekt nowej ustawy o systemie informacji oświatowej. W toku prac nad projektem, przedmiotem zainteresowania stała się kwestia gromadzenia danych oświatowych za granicą, a przede wszystkim sposoby i możliwości gromadzenia indywidualnych danych o uczniach i ich osiągnięciach w krajach UE.

Raport powstał w oparciu o informacje nadesłane z krajowych biur Eurydice w odpowiedzi na pytanie postawione przez Polskie Biuro Eurydice w ramach serwisu *Question and Answer*. Osiem biur krajowych Sieci (z Anglii, Austrii, Czech, Łotwy, Niemiec, Słowenii, Szwecji i Włoch) przesłało opisy swoich systemów gromadzenia danych o uczniach, które, przetłumaczone na język polski, stanowią treść poniższego opracowania.

ANGLIA

- Czy istnieje system gromadzenia indywidualnych danych o uczniach?

W Anglii istnieje krajowa baza danych o uczniach (*National Pupil Database – NPD*). Jest to baza danych gromadząca informacje o uczniach i ich osiągnięciach w trakcie całego procesu kształcenia (*longitudinal*). Dane uczniów są zbierane poprzez powszechne spisy w szkołach – obowiązek przekazywania wyników spisów w postaci zestawień z danymi uczniów został nałożony na szkoły przez ustawę o systemie edukacji z 1996 r. (rozdział 537A).

Dane o uczniach pochodzące ze spisów przyporządkowuje się następnie do ich wyników, informacje o których pozyskuje się z Agencji ds. Kwalifikacji i Programów Nauczania (*QCDA*) oraz komisji przyznających kwalifikacje zewnętrzne.

Te różne dane gromadzone w bazie spina numer identyfikacyjny nadawany indywidualnie i wyłącznie jednemu uczniowi tzw. *Unique Pupil Number (UPN)*. Numer ten jest nadawany uczniowi wg określonego ogólnokrajowego wzoru w momencie rozpoczęcia szkoły/obowiązkowego kształcenia (w niektórych przypadkach wcześniej), numer pozostaje ten sam dla ucznia w trakcie całego procesu kształcenia, niezależnie od zmian szkoły czy miejsca zamieszkania. Podobny kompatybilny system wprowadzono również w Walii.

- W jakim celu gromadzi się i przekazuje dane?

Ministerstwo edukacji (*Department for Education – DfE*) wykorzystuje dane o uczniach w celu prowadzenia badań, w celach statystycznych, informacyjnych, by kształtować politykę edukacyjną oraz monitorować jakość (wyniki) systemu edukacji.

Dane o uczniu znajdujące się w bazie mogą być zestawiane z danymi pochodzącymi z innych źródeł będących w posiadaniu DfE w celu modelowania i monitorowania jego ścieżki edukacyjnej i przekazywania informacji zwrotnej władzom lokalnym i instytucjom edukacyjnym. DfE może przekazywać dane kontaktowe uczniów dla celów badawczych – udział w badaniach jest zwykle dobrowolny. Może również zestawiać dane z danymi pochodzącymi z ankiet/ badań statystycznych.

Konkretne przykłady użycia danych:

Krajowa baza danych o uczniach jest wykorzystywana do wyliczania skontekstualizowanej wartości dodanej (*contextualised value added - CVA*) przy pomiarze efektywności szkół. Jest również wykorzystywana do porównywania wyników poszczególnych grup uczniów np. pochodzących z określonej grupy etnicznej, o statusie specjalne potrzeby edukacyjne, uprawnionych do darmowych posiłków w szkole, co pomaga ustanowić i zmierzyć krajowe wskaźniki i cele.

Dane o liczbie uczniów są wykorzystywane przy finansowaniu władz lokalnych i szkół.

Informacje o liczbie uczniów zestawia się z danymi z powszechnego spisu pracowników szkół by kontrolować stosunek liczby dorosłych do uczniów w szkołach.

Danych używa się w całym kraju w procesie rejestracji testów/ egzaminów.

Włączenie informacji dotyczących kodu pocztowego pozwala przeprowadzać analizy wg poszczególnych rejonów zamieszkania uczniów (dane przekazuje się władzom lokalnym w celach monitoringowych, dystrybucji środków)

Dane o uczniach mogą być przekazywane innym ministerstwom i urzędom (łącznie z Narodowym Urzędem Statystycznym) jedynie w celach statystycznych bądź badawczych. We wszystkich takich przypadkach wykorzystywane i przetwarzane są indywidualne dane, proces ten nie może jednak wpływać na żadne decyzje czy wnioski w sprawie poszczególnych osób. Proces wymiany tych informacji podlega kontroli głównego biura ds. statystyki w ministerstwie.

Ministerstwo może ujawniać indywidualne dane o uczniach niezależnym badaczom zajmującym się zagadnieniem osiągnięć uczniów w uzasadnionych przypadkach i po zbadaniu zasadności takiego działania (dorobku, wagi wyników badania, itp.). Każdy przypadek musi otrzymać zgodę głównego biura ds. statystyki w ministerstwie. Prawo do przekazywania indywidualnych danych o uczniach badaczom wynika z przepisów prawa (*The Education (Individual Pupil Information) (Prescribed Persons) (England) Regulations*) Regulacje określają dokładnie badaczy, którzy mogą otrzymać takie dane, a są to jedynie osoby prowadzące badania nad osiągnięciami uczniów, których praca wymaga pozyskania danych do tego celu. Więcej informacji na temat wykorzystywania indywidualnych danych o uczniach przez niezależnych badaczy jest dostępne na stronie <http://www.bris.ac.uk/cmpo/plug/>

- Od jak dawna funkcjonuje system gromadzenia indywidualnych danych o uczniach?

Indywidualny numer identyfikacyjny (UPN) i krajowa baza danych o uczniach zostały wprowadzone w roku szkolnym 1999/2000. Przed ich wprowadzeniem corocznie prowadzono powszechny spis szkolny (znany jako *Form 7*) – szkoły podawały w nim dane zbiorcze, a nie indywidualne. Po raz pierwszy zebrano indywidualne dane o uczniach z większości szkół w styczniu 2002 r., w tym również roku powstała pierwsza krajowa baza danych o uczniach, w której zebrano i połączono dane o wynikach w nauce z danymi pozyskanymi ze spisu szkolnego.

Więcej informacji na temat podstaw prawnych wprowadzonych zmian (nowego systemu) w dokumencie z 1999r. adresowanym do władz lokalnych <http://www.teachernet.gov.uk/docbank/index.cfm?id=9098>

Więcej informacji nt. indywidualnego numeru identyfikacyjnego <http://www.education.gov.uk/schools/adminandfinance/schooladmin/ims/datamanagement/upn/a0064543/what-is-a-unique-pupil-number>

- Jakie typy danych są gromadzone?

Następujące dane zbiera się ze szkół poprzez powszechny spis szkolny:

Indywidualny numer identyfikacyjny (UPN)

Poprzedni indywidualny numer identyfikacyjny ucznia

Nazwisko

Pierwsze imię

Kolejne imiona

Data urodzenia

Płeć

Nazwisko poprzednie/ panieńskie

Nazwisko preferowane

Narodowość
Typ niepełnosprawności
Prawo do bezpłatnych posiłków
oraz
ConnexionsAgreement
Language Code
Gifted & Talented Indicator
Usual mode of travel
Service Children in Education Indicator
Hours at Setting
Pupil Enrolment Status
Pupil Date of Entry
Pupil Date of Leaving
Pupil Part-time Indicator
Pupil Boarder Indicator
Pupil's Actual National Curriculum Year Group
Class Type
Pupil SEN Provision
Pupil SEN Type ranking
Pupil SEN Type
Member of SEN Unit (sometimes called special class) indicator
Member of resourced provision indicator
Exclusion Category
Exclusion Reason
In Care Indicator
Pupil SEN Provision
Exclusion Start Date
Exclusion actual number of sessions
SAON (flat or apartment name)
PAON (dwelling name or number)
Street
Locality
Town
Possible Sessions
Sessions missed due to Authorised Absence
Sessions missed due to Unauthorised Absence
Attendance codes
Number of sessions missed
Qualification Accreditation Number
Learning Aim Start Date
Learning AimPlanned End Date
Learning Aim Actual End Date
Learning AimCompletion Status
Discount Code

Więcej informacji w wytycznych dotyczących spisu szkolnego
<http://www.education.gov.uk/schools/adminandfinance/schooladmin/ims/datacollections/schoolcensus/a0064400/school-census-2011>

Lista kategorii (powyżej) pochodzi z wytycznych dla szkół średnich (strony 17-40).

Dane ze spisu uzupełnia się o dane z innych źródeł, dane dotyczące osiągnięć na poszczególnych etapach począwszy od tzw. *foundation stage profile* w wieku 5 lat, poprzez etap 1 - *key stage 1* w wieku 7 lat, etap 2 - *key stage 2* w wieku 11 lat, etap 3 – *key stage 3* w

wieku 14 lat, etap 4 – *key stage 4* w wieku 16 lat do etapu 5 – *key stage 5* w wieku 17,18 i 19 lat.

- Jakich metod używa się do zbierania danych?

Szkoły są zobowiązane prawem gromadzić indywidualne dane o uczniu. Rząd zakłada, że większość wymaganych informacji o uczniu jest i tak gromadzona przez właściwie zarządzane szkoły na ich własne potrzeby w ich systemach informatycznych. Nie wymaga się od szkół prowadzenia systemów informacji przy użyciu konkretnych programów czy narzędzi, jednak wspólny zestaw standardów dotyczących gromadzenia danych zapewnia możliwość przekazywania danych pomiędzy różnymi systemami. Zobacz: <http://www.education.gov.uk/schools/adminandfinance/schooladmin/ims/datamanagement/a0058794/background-to-data-standards-and-the-common-basic-data-set-cbds>

Odpowiedzi są wysyłane elektronicznie bezpośrednio do ministerstwa lub za pośrednictwem władz lokalnych trzy razy do roku - wiosną, latem i jesienią. Niektóre dane gromadzi się raz do roku - w wiosennym spisie.

- Jakie są możliwości transferu danych pomiędzy uprawnionymi stronami?

Przepisy z roku 2005 dotyczące informacji o uczniu (*The Education (Pupil Information) (England) Regulations 2005*) obowiązujące od 8 lipca tego roku nakładają na szkoły publiczne obowiązek przechowywania informacji o przedmiotach/ zajęciach w jakich uczeń uczestniczył. W sytuacji gdy uczeń przestaje być zarejestrowany w jednej szkole a rejestruje się w innej, organ prowadzący „starej” szkoły jest zobowiązany przekazać te informacje nowej szkole ucznia w ciągu nie więcej niż 15 dni od dnia wyrejestrowania ucznia. Indywidualny numer identyfikacyjny znacznie ułatwił wymianę danych o uczniu między instytucjami – przede wszystkim szkołami, władzami lokalnymi i ministerstwem.

- Jakich etapów edukacji dotyczą gromadzone dane? (kształcenie obowiązkowe, szkolnictwo średnie, wyższe, etc)

Numer *UPN* dotyczy uczniów szkół publicznych od lat 3. Musi on ‘wygasnąć’/ przedawnić się kiedy uczeń kończy edukację tzn. w wieku 16 lat, chyba że uczeń kontynuuje kształcenie w szkole publicznej do 19 lat.

Dodatkowo wprowadzono jeszcze jeden numer identyfikacyjny - *Unique Learner Number (ULN)* – na skutek niedawnych zmian w uzyskiwaniu kwalifikacji możliwym także po ukończeniu szkoły.

ULN ma być numerem na całe życie ułatwiającym przejście ze szkoły do dalszego kształcenia i/lub szkolnictwa wyższego. Informacje są dostępne bezpiecznie, posiadacz może sam udostępniać swój numer.

Numery identyfikacyjne były stosowane w Wielkiej Brytanii także przed wprowadzeniem *UPN* i *ULN*. A były to: numer ubezpieczenia społecznego, numer w systemie służby zdrowia oraz numer paszportu. Jednak po wprowadzeniu ustawy o ochronie danych z 1998 r. numery te mogą być wykorzystywane jedynie dla celu, w jakim zostały wydane.

- Jak długo przechowywane są dane, jak dane są eliminowane, ryzyko i podejmowane środki bezpieczeństwa

Zgodnie z przepisami o ochronie danych z 1998 r. wszystkie szkoły są zobowiązane stosować się do ośmiu zasad / kryteriów dobrej praktyki. Zgodnie z nimi dane muszą:

- być przetwarzane zgodnie z prawem,
- być przetwarzane jedynie w celu do jakiego są przeznaczone,
- być relewantne, adekwatne do zapotrzebowania (bez informacji dodatkowych, niepotrzebnych),
- być prawidłowe,
- być przechowywane nie dłużej niż potrzeba,
- być przetwarzane z poszanowaniem praw osoby, której dotyczą,
- być zabezpieczone,
- nie być przekazywane do innych krajów bez odpowiedniego zabezpieczenia.

Zgodnie z tymi zasadami każda szkoła przetwarzająca dane osobowe musi powiadomić *Information Commissioner's Office (ICO)* - niezależne biuro stworzone w celu przestrzegania praw związanych z przetwarzaniem informacji, promujące otwartość ze strony urzędów publicznych oraz prawo do ochrony prywatności osób indywidualnych. Więcej na <http://www.ico.gov.uk/>

i

<http://www.education.gov.uk/schools/adminandfinance/schooladmin/ims/datamanagement/a0064534/data-protection>

Ustawa o ochronie danych z 1998 r. przyznaje prawa osobom, na temat których dane są gromadzone i przetwarzane, zwanym podmiotami danych. Uczniowie, jako podmioty danych, również posiadają pewne prawa z tym związane tj. ogólne prawo do wglądu w dane o nich gromadzone. W imieniu uczniów poniżej 12 roku życia z tego prawa mogą skorzystać ich rodzice. Szkoły, władze lokalne i ministerstwo edukacji lub inne instytucje gromadzące dane o uczniach są zobowiązane przez ustawę o ochronie danych do informowania podmiotów danych o celach, w jakich ich dane osobowe będą przetwarzane. Por. <http://www.education.gov.uk/schools/adminandfinance/schooladmin/ims/datacollections/schoolcensus/a0064418/privacy-notice-for-the-school-census>

Wraz z wprowadzeniem numeru *UPN* podjęto pewne kroki w celu zminimalizowania potencjalnego ryzyka dla poufności danych i zapewnienia, że będą one wykorzystywane tylko w obszarze edukacji (lista pochodzi z wytycznych ministerstwa edukacji dla szkół <http://www.education.gov.uk/schools/adminandfinance/schooladmin/ims/datamanagement/upn/a0064607/upn-policy-and-practice-guidance>):

- numer *UPN* ma tracić ważność w momencie ukończenia przez ucznia szkoły (w wieku 16 lat z wyjątkiem uczniów, którzy kontynuują edukację w szkole publicznej po ukończeniu obowiązkowego kształcenia)
- numer *UPN* ma być w miarę możliwości numerem „ukrytym” tzn. przechowywanym w rejestrach elektronicznych szkoły i podawanym do wiadomości jedynie na żądanie - nie powinien być automatycznie „doklejany” do nazwiska i imienia ucznia w dokumentach jego dotyczących.
- numer *UPN* jest opatrzony (wg ustawy z 1998 r.) kategorią *general identifier*, co oznacza że jego użycie dla celów innych niż edukacyjne jest nielegalne.
- Krajowa baza danych o uczniach powinna zawierać rozwiązania sprzyjające ochronie danych ("*privacy enhancing technologies*" (*PETs*)), a w szczególności szyfrowanie danych oraz rejestrację każdego wejścia do rekordów przez osoby uprawnione.

Oznacza to w praktyce, że szkoły nie powinny szczególnie zachęcać uczniów do korzystania z systemu numerów *UPN*, mają jednak obowiązek w razie pytań ze strony uczniów bądź rodziców udzielać informacji na ten temat. Uczniowie mają prawo gwarantowane ustawą o ochronie danych na swoją prośbę otrzymać kopię każdej informacji jaką szkoła o nich gromadzi (również o numerze *UPN*). W innych wypadkach nie informuje się o numerze *UPN*. To także oznacza, że numer identyfikacyjny *UPN* nie powinien być używany na „papierowych” dokumentach szkolnych, listach obecności czy innych. Szkoły powinny wykorzystywać numer nadawany uczniowi przy przyjęciu do szkoły do wewnętrznej identyfikacji ucznia. Szkoły powinny przechowywać dane o numerach *UPN* w swoich systemach informatycznych przy użyciu akredytowanych programów. Elektroniczne przechowywanie jest bezpieczniejsze i zgodne z wymogami ochrony danych.

***

Oto treść odpowiedzi ministerialnej na interpelację poselską dotyczącą Krajowej bazy danych o uczniach (4 lutego 2010):

Ministerstwo przestrzega rygorystycznych procedur w celu zapewnienia bezpieczeństwa danych z Krajowej bazy danych o uczniach (*NPD*) i w tym zakresie nie notowano naruszeń. Baza znajduje się w siedzibie głównej ministerstwa edukacji (*Darlington*) w zasobach wewnętrznej sieci, która jest połączona z intranetem rządu (*Government Secure Intranet (GSI)*). Pełny dostęp do bazy posiada zespół siedmiu pracowników. Zespół ten przygotowuje wyciągi z bazy na potrzeby analiz.

Indywidualne dane o uczniach mogą być ujawnione jedynie osobom opisanym przez legislację tzw. „*prescribed person*” w określonym celu opisanym przez regulacje tego dotyczące (*Individual Pupil Information (Prescribed Persons) Regulations 2009*). Dane z krajowej bazy mogą być przekazywane innym ministerstwom jedynie w tych, określonych przez legislację, celach. Ministerstwo edukacji może ujawnić indywidualne dane o uczniach niezależnym badaczom w przypadku uzasadnionej potrzeby pozyskania takich danych na potrzeby badań - każdy wypadek jest analizowany i wymaga zgody.

Rozwiązania dotyczące archiwizowania danych są aktualnie opracowywane (w ramach przygotowań do otrzymania certyfikatu ISO 27001).

AUSTRIA

W Austrii *Bildungsdokumentationsgesetz* (ustawa o dokumentacji edukacyjnej z 2002r.) pozwala na gromadzenie indywidualnych danych o uczniach lub studentach.

Zgodnie z ustawą o ochronie danych z 2000r., która zapewnia obywatelom podstawowe prawo do ochrony ich danych osobowych, ustawa o dokumentacji edukacyjnej określa, jakie dane mogą być gromadzone i przetwarzane w szkołach, w jakim celu, komu mogą być one przekazywane i jakie należy zachować środki bezpieczeństwa, by chronić dane i przeciwdziałać ich niewłaściwemu wykorzystywaniu.

Wśród kategorii zbieranych danych znajdują się: imię i nazwisko ucznia lub studenta, jego numer w systemie opieki społecznej, płeć, narodowość, informacje dotyczące kariery szkolnej ucznia/ studenta (te ostatnie regulowane są oddzielnym rozporządzeniem).

Dane zbiera się regularnie.

Indywidualne dane o uczniach/ studentach mogą być przekazywane jedynie dwóm instytucjom: Ministerstwu Edukacji, Nauki i Kultury, które przygotowuje obszerną dokumentację dotyczącą wszystkich uczniów i studentów oraz Centralnemu Federalnemu Urzędowi Statystycznemu „*Statistics Austria*”. Urząd statystyczny przygotowuje corocznie zestawienie danych o edukacji oraz prowadzi rejestr obywateli Austrii dotyczący edukacji.

Ustawa o dokumentacji edukacyjnej nakłada również pewne wymagania jakościowe na badania i statystyki edukacyjne – muszą one np. zawierać informacje nt przepływu uczniów/ między poszczególnymi programami i instytucjami edukacyjnymi (lub w ich obrębie) w celu lepszego planowania i kontroli systemu edukacji.

Ze zgromadzonymi danymi nie przekazuje się imion i nazwisk uczniów/ studentów. Numery uczniów w systemie opieki społecznej muszą być zaszyfrowywane przez ministerstwo – ich gromadzenie i przechowywanie w opracowywanych zestawieniach lub przeglądach jest niedozwolone. Wymóg szyfrowania dotyczy również Urzędu Statystycznego.

CZECHY

Cele zbierania danych dotyczących uczniów oraz ich przekazywania

W Republice Czeskiej system zbierania danych o uczniach funkcjonuje pod nazwą "Rejestr Dzieci i Uczniów" ("Rejestr Szkolny", *školní matrika*). Rejestr Szkolny działa w oparciu o Ustawę o Edukacji (561/2004 Coll.). Cele zbierania danych o uczniach to:

- cele statystyczne: struktura edukacji, niestandardowe ścieżki edukacyjne, inne analizy statystyczne i badawcze
- finansowanie edukacji

Dane generowane z Rejestru Szkolnego są używane na potrzeby badań edukacyjnych, takich jak badania nad jakością w edukacji oraz inne analizy, a pośrednio mogą być wykorzystane w badaniach jakościowych.

Od jak dawna funkcjonuje ten system?

Centralne zbieranie danych statystycznych dotyczących edukacji odbywa się od lat trzydziestych XX wieku. Natomiast funkcjonujący obecnie, nowoczesny system zbierania danych znany jako Rejestr Szkolny został utworzony na podstawie Ustawy o Edukacji w roku 2004 oraz Dekretu 364/2005 z roku 2005.

Dane dotyczące indywidualnych uczniów są zbierane w ramach Rejestru Szkolnego na zasadzie pilotażu od roku 2005/06 w przypadku zawodowych szkół wyższych (*vyšší odborné školy*), w przypadku szkół średnich drugiego stopnia i konserwatoriów od roku 2006/07 (*střední školy a konzervatoře*), a w przypadku szkół podstawowych (*základní školy*) – od roku 2007/08.

Zbieranie danych indywidualnych w pełnym zakresie odbywa się od roku 2009/10 dla zawodowych szkół wyższych (*vyšší odborné školy*), dla szkół średnich (*střední školy*) ma się rozpocząć od 2010/11, a dla szkół podstawowych (*základní školy*) od roku 2011/12.

Rejestry szkolne poszczególnych szkół prowadzących do uzyskania edukacji formalnej (szkoły podstawowe, szkoły średnie drugiego stopnia i konserwatoria, oraz zawodowe szkoły wyższe) dostarczają danych dotyczących indywidualnych uczniów i studentów. Natomiast szkoły, które nie dają możliwości uzyskania edukacji formalnej (przedszkola, podstawowe szkoły artystyczne, szkoły językowe mające pozwolenie na organizowanie państwowych egzaminów językowych) dostarczają jedynie dane zagregowane, które nie mają indywidualnego charakteru.

Rodzaj zbieranych danych

Poprzez Rejestr Szkolny są zbierane następujące dane dotyczące szkół i uczniów :

- a) imię i nazwisko, data urodzenia i numer identyfikacyjny, narodowość i miejsce stałego zamieszkania;
- b) dane dotyczące dotychczasowej ścieżki kształcenia, w tym aktualny poziom wykształcenia;
- c) w przypadku szkół zawodowych średnich i wyższych – dziedzina edukacji oraz forma i czas trwania kształcenia;

- d) data rozpoczęcia kształcenia w danej szkole;
- e) dane dotyczące programu i wyników nauczania w danej szkole oraz język wykładowy;
- f) data zakończenia edukacji w danej szkole, data egzaminów na zakończenie nauki na poziomie szkolnictwa zawodowego średniego lub wyższego, oraz
- g) dane dotyczące ewentualnej niepełnosprawności dziecka lub ucznia, w tym opis niepełnosprawności, ewentualne problemy zdrowotne, ewentualne informacje dotyczące trudnej sytuacji rodzinnej/społecznej, jeśli szkoła otrzymała takie informacje od prawnego opiekuna dziecka – dane opisane w punkcie g) są zbierane wyłącznie jako anonimowe.

Przekazywanie danych i możliwości dostępu dla uprawnionych instytucji/szkoł/uczniów/rodziców, itp.,

Dane dotyczące indywidualnych uczniów są przechowywane w bazach danych Instytutu Informacji o Edukacji. Z danych indywidualnych agregowane są różne pola danych, które są następnie publikowane i używane przez instytucje administracji publicznej.

Jedynie bardzo ograniczona liczba osób ma dostęp do danych indywidualnych. Natomiast dane indywidualne stanowią podstawę do dalszych analiz i publikacji, zarówno standardowych, jak i specyficznych, generowanych na zamówienie.

Etapy edukacyjne objęte zbieraniem danych (kształcenie obowiązkowe, szkolnictwo średnie drugiego stopnia, szkolnictwo wyższe)

Rejestry szkolne w poszczególnych szkołach prowadzących do uzyskania edukacji formalnej (szkoły podstawowe, szkoły średnie drugiego stopnia i konserwatoria, oraz zawodowe szkoły wyższe) zawierają indywidualne dane dotyczące uczniów i studentów. Natomiast szkoły, które nie dają możliwości uzyskania edukacji formalnej (przedszkola, podstawowe szkoły artystyczne, szkoły językowe mające pozwolenie na organizowanie państwowych egzaminów językowych) dostarczają jedynie dane zagregowane, które nie mają indywidualnego charakteru.

Jeśli chodzi o uczelnie, to w oparciu o ustawę o szkolnictwie wyższym (Act No. 111/1998, Coll.) Rejestr Studentów zbiera dane o indywidualnych studentach z poszczególnych uczelni, analogiczne do danych zbieranych o uczniach ze szkół podstawowych i średnich drugiego stopnia.

Jak długo przechowywane są dane?

W chwili obecnej wygenerowane dane są przechowywane przez maksimum 30 lat w formie zanonimizowanej. Obecnie trwają dyskusje nad prawem do ochrony danych osobowych, tak że rozwój sytuacji w tym zakresie jest trudny do przewidzenia.

Jak dokonuje się zabiegu anonimizowania danych?

Po wstępnym przetworzeniu, dane są nieodwracalnie anonimizowane (odpersonalizowane). Następnie tworzone są różne grupy agregowanych pól danych, które są publikowane i używane przez różne instytucje administracji publicznej.

Zagrożenia dla bezpieczeństwa danych i zabezpieczenia używane w celu zminimalizowania tych zagrożeń (np. prawo do ochrony danych osobowych i zastosowanie zabezpieczeń w ochronie danych osobowych uczniów)

Zagrożenia odnoszące się do zbierania danych osobowych są minimalizowane poprzez różnorodne zabiegi organizacyjne i techniczne wynikające z ustawy "Ochrona Danych Osobowych" (Act No. 101/2000, Coll.), na przykład:

- jedynie bardzo ograniczona liczba osób ma dostęp do danych indywidualnych;
- korzystanie z dostępu do danych odbywa się na zasadzie logowania;
- przekazywanie (transfer) danych odbywa się w oparciu o potwierdzenie przy pomocy podpisu, itp.

Wszystkie dane personalne, które podlegają przetwarzaniu na poziomie centralnym, muszą być kodowane w konkretny, zdefiniowany sposób.

ŁOTWA

W 2007 roku na Łotwie powołano do życia System Informacji o Edukacji Publicznej, którego celem było zmniejszenie nadmiernego obciążenia szkół pracą administracyjną, a co za tym idzie, podniesienie efektywności kształcenia. Przewidywano również, że decyzja ta przyczyni się do zmniejszenia zalewu dokumentacji papierowej i doprowadzi do osiągnięcia spójności informacyjnej pomiędzy różnymi systemami gromadzenia danych.

W ramach Systemu gromadzone są następujące dane o uczniach: imię, nazwisko, numer identyfikacyjny, data urodzenia, płeć, imiona i nazwiska rodziców/opiekunów, ich adresy i numery telefonów, adres ucznia, nazwa placówki kształcącej, informacja o poprzednich etapach kształcenia, data zarejestrowania w placówce kształcącej i data jej opuszczenia, postępy w nauce.

Gromadzenie indywidualnych danych o studentach podlega odrębnym regulacjom. Zbierane są co najmniej następujące kategorie danych: (1) dane osobowe, (2) adres, (3) informacje o poprzednich etapach kształcenia, (4) wyniki egzaminów centralnych i egzaminów wstępnych, (5) nazwa programu studiów, (6) numer klasyfikacyjny (kod) programu studiów, (7) data immatrykulacji (wstąpienia na studia), (8) typ i forma studiów (stacjonarne, dzienne etc.); informacja o finansowaniu studiów, (9) wyniki w nauce, semestr po semestrze, (10) uzyskane oceny/tytuły/stopnie naukowe, informacje o dyplomie, etc.

Kwestie związane z przetwarzaniem danych osobowych (tj. gromadzenie danych, rejestracja, zapisywanie, przechowywanie, szeregowanie, przekazywanie, wykorzystywanie, transfer, transmisja i rozpowszechnianie, blokada i kasacja) są regulowane Ustawą o Ochronie Danych Osobowych (<http://www.dvi.gov.lv/eng/legislation/pdp/>)

NIEMCY

- (1) W Niemczech nie istnieje centralny system gromadzenia indywidualnych danych o uczniach – ani na szczeblu federalnym ani na szczeblu landu.
- (2) Istnieje natomiast system gromadzenia danych zbiorczych dot. edukacji. System ten funkcjonuje od roku 1987 – na szczeblu landów oraz na szczeblu federalnym. System ten ma na celu:
  - (a) opisać zasoby systemu edukacji,
  - (b) stworzyć podstawy do doskonalenia systemu edukacji – na najbliższe lata i dziesięciolecie,
  - (c) stworzyć bazę planowania finansów i wydatków budżetowych w poszczególnych landach,
  - (d) informować opinię publiczną.

Rodzaje gromadzonych przez biura statystyczne landu danych zbiorczych o uczniach są następujące:

- Typ szkoły
- Klasa
- Rok urodzenia
- Płeć
- Narodowość
- Postępy w nauce

Zgromadzone dane są następnie przekazywane do Federalnego Biura Statystycznego oraz do Stałej Konferencji Ministrów Edukacji i Spraw Kulturalnych, gdzie podlegają ocenie i są publikowane.

Publikowane są zarówno w formie drukowanej jak i online:

<http://www.kmk.org/statistik/schule.html>

i dostępne dla wszystkich zainteresowanych.

System obejmuje szkoły ogólnokształcące i zawodowe na wszystkich poziomach poza poziomem szkolnictwa wyższego.

Dane są przechowywane bezterminowo. Tylko wersja drukowana jest przechowywana przez dziesięć lat. Ponieważ dane są anonimizowane od samego początku, nie istnieje potrzeba ich kasowania czy szczególnego zabezpieczenia.

SŁOWENIA

W Słowenii gromadzenie i ochrona indywidualnych danych o uczniach nie są regulowane za pomocą jednego odrębnego aktu prawnego. Zagadnienia te są włączone w teksty ustaw regulujących poszczególne poziomy edukacji (edukacja przedszkolna, szkolnictwo podstawowe, średnie, wyższe, etc.)

Za gromadzenie indywidualnych danych o uczniach odpowiadają placówki szkolne. Do ich zadań należy przekazywanie niektórych danych do Ministerstwa lub innych instytucji, jeśli prawo tak stanowi. Ponadto szkoły są zobowiązane do przekazywania danych zbiorczych do Urzędu Statystycznego Republiki Słowenii, dla celów statystycznych.

(http://www.stat.si/eng/tema_demografsko...evanje.asp)

Główne cele gromadzenia indywidualnych danych o uczniach w Słowenii wiążą się z następującymi obszarami:

- finansowanie edukacji
- skolaryzacja
- ocena zewnętrzna uczniów.

Ustawa o Ochronie Danych Osobowych (<http://www.ip-rs.si/index.php?id=339>) reguluje kwestię stosowania zabezpieczeń w celu minimalizowania zagrożeń dla bezpieczeństwa danych.

SZWECJA

Narodowa Agencja Edukacji jest odpowiedzialna za oficjalne statystyki dotyczące Szwecji w zakresie wychowania przedszkolnego, opieki nad dziećmi w wieku szkolnym, szkół oraz kształcenia dorosłych. Dane są prezentowane dla wszystkich poziomów kształcenia poza danymi statystycznymi dotyczącymi szkolnictwa wyższego. Krajowy system badań dynamicznych (*follow up*) dostarcza danych ilościowych w pewnych przedziałach czasowych prezentujących rozwój systemu edukacji. Corocznie dane są zbierane w całej Szwecji i dotyczą dzieci, uczniów, nauczycieli i innych pracowników, wydatków oraz wyników nauczania.

Od jak dawna funkcjonuje ten system?

Dane są zbierane od roku 1990. Na początku zbierano dane w ograniczonym zakresie, ale zakres ten powiększa się od ostatnich 10 lat.

Metody zbierania danych (indywidualne, zbiorcze, mieszane) oraz ich przechowywania

Instytucja "Statystyki Szwedzkie" (SCB) zbiera dane statystyczne w imieniu Narodowej Agencji Edukacji w zakresie wychowania przedszkolnego, opieki nad dziećmi w wieku szkolnym, szkół oraz kształcenia dorosłych. Zbieranie danych odbywa się w oparciu o regulacje Krajowej Rady Szkolnej, a dostarczają ich dyrektorzy szkół. Oznacza to, że za dostarczenie danych odpowiedzialni są dyrektorzy szkół. Metoda zbierania danych jest mieszana – obejmuje zbieranie danych indywidualnych oraz zbiorczych (szkoła, gmina). Dane są przechowywane w Narodowej Agencji Edukacji oraz w instytucji "Statystyki Szwedzkie" (SCB).

Wiarygodność danych

Dane dla statystyk szkolnych są oparte na spisie powszechnym szkół szwedzkich. Respondentami są szkoły i władze lokalne. Władze lokalne dostarczają dane dotyczące wychowania przedszkolnego, oraz opieki nad dziećmi w wieku szkolnym w ramach zajęć prowadzonych przez instytucje niezależne i w ramach działań samorządu lokalnego.

Zbieranie danych odbywa się głównie elektronicznie. Dane dotyczące uczniów są zbierane w sposób indywidualny i/lub na poziomie grupy. Informacje dotyczące nauczycieli są zbierane indywidualnie z wyjątkiem pracowników zatrudnionych do opieki nad dziećmi w wieku szkolnym.

Przekazywanie danych i możliwości dostępu w uprawnionych instytucjach/ szkołach/ wśród uczniów i rodziców

Statystyki są publikowane na stronach internetowych w podziale na rodzaj zajęć i typ szkoły. Dla każdego rodzaju zajęć przyporządkowany jest opis danych, które zostały zebrane. Dane są prezentowane w następujących kategoriach: dzieci, uczniowie, nauczyciele, wydatki oraz oceny. Tabele z danymi są publikowane od roku 1992, a w języku angielskim do roku 2008. Od roku 2009 tabele są dostępne jedynie w języku szwedzkim z angielskim "przewodnikiem", czyli listą terminów z tłumaczeniem na język angielski. Statystyki są publikowane w tabelach na poziomach krajowym, regionalnym i lokalnym. Dla szkolnictwa obowiązkowego oraz szkół średnich (poziom ponadgimnazjalny) statystyki są publikowane nawet na poziomie szkół.

Etapy edukacyjne objęte zbieraniem danych (kształcenie obowiązkowe, szkolnictwo średnie drugiego stopnia, szkolnictwo wyższe)

Kształcenie obowiązkowe

Uczniowie kończący naukę w 9-tej klasie, którzy otrzymali lub powinni byli otrzymać stopnie według systemu oceniania opartego o cele i wymagania dotyczące wiedzy.

Absolwenci 9-tej klasy ubiegający się o miejsca w szkole średniej drugiego stopnia.

Wyniki testów z poszczególnych przedmiotów uzyskane w 9-tej klasie.

Szkolnictwo średnie drugiego stopnia

Uczniowie kończący naukę na poziomie szkolnictwa średniego drugiego stopnia, którzy otrzymali, lub powinni byli otrzymać oceny końcowe.

Wyniki uzyskane w poszczególnych przedmiotach przez uczniów kończących szkoły średnie drugiego stopnia.

Podstawowe uprawnienia do wstępu na uczelnie wyższe i instytucje szkolnictwa wyższego.

Przerwy w nauce i zmiana ścieżki nauki.

Kształcenie dorosłych organizowane przez władze lokalne, kształcenie dorosłych dla osób z trudnościami w nauce oraz lekcje języka szwedzkiego dla imigrantów (SFI)

Słuchacze kończący lub niekończący kursy kształcenia dorosłych organizowane przez władze lokalne, kształcenie dorosłych dla osób z trudnościami w nauce oraz lekcje języka szwedzkiego dla imigrantów (SFI) oraz uzyskane przez nich oceny.

Jak długo przechowywane są dane?

Od roku 1990/91, ale dotyczy to jedynie niektórych informacji.

Jak dokonuje się zabiegu anonimizowania danych

Instytucja "Statystyki Szwedzkie" (SCB) zbiera numery rejestracyjne obywateli podczas zbierania danych (każdy Szwed posiada numer rejestracyjny, który jest w powszechnym użyciu). Numery są usuwane przed przesłaniem danych do Narodowej Agencji Edukacji i zastępowane innym niepowtarzalnym numerem. W procesie zbierania danych dotyczących szkół szkoły są identyfikowane poprzez nadane im kody. To samo dotyczy procesu zbierania danych w gminach, kod przypisany danej gminie stanowi numer identyfikacyjny gminy.

Zagrożenia dla bezpieczeństwa danych i zabezpieczenia używane w celu zminimalizowania tych zagrożeń (np. prawo do ochrony danych osobowych i zastosowanie zabezpieczeń w ochronie danych osobowych uczniów)

Serwer w Narodowej Agencji Edukacji, na którym przechowywane są dane jest zabezpieczony.

WŁOCHY

We Włoszech właściwa legislacja (tj. Dekret nr 74/2010 oraz wcześniejszy Dekret nr 76 z roku 2005) powołuje do życia Krajowy Rejestr Uczniów jako część Krajowego Systemu Rejestrów Uczniowskich, na które składają się regionalne rejestry uczniów oraz rejestry ludności.

Krajowy Rejestr Uczniów został wprowadzony jako wsparcie w monitorowaniu realizacji obowiązku kształcenia, a w szczególności w monitorowaniu uczęszczania dzieci i młodzieży do różnych typów szkół i profili kształcenia, począwszy od szkoły podstawowej.

Krajowy Rejestr Uczniów został opracowany przez Ministerstwo Edukacji, Szkolnictwa Wyższego i Nauki (*Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca*). Załącznik do Dekretu nr 74/2010 pokazuje sposób posługiwania się danymi uczniów, które są anonimowe. Dane gromadzone w Rejestrze są przechowywane do końca roku kalendarzowego następującego po zakończeniu roku szkolnego.

Szkoły objęte systemem edukacji publicznej przekazują do Krajowego Rejestru Uczniów następujące dane:

- Dane osobowe;
- Numer identyfikacji podatkowej, jeśli uczeń go posiada;
- Dane o profilu kształcenia;
- Wyniki w nauce w danym profilu, uszeregowane wg typu szkoły; w szczególności dane dot. egzaminów końcowych i egzaminów kwalifikacyjnych.

Krajowym Rejestrem Uczniów posługują się Ministerstwo Edukacji, Szkolnictwa Wyższego i Nauki oraz poszczególne szkoły w celu identyfikacji przypadków niezrealizowania obowiązku szkolnego, wychwycenia uczniów przedwcześnie porzucających naukę lub nieregularnie uczęszczających do szkoły, jak również w celu przygotowania działań zapobiegawczych w tym zakresie.